

Speerpunten economische beleidsagenda Koopcentrum Hoorn

De Ondernemers Stad Hoorn (OSH) is de de ondernemingsvereniging voor bedrijven in en rond de binnenstad van Hoorn. Doelstelling van de OSH is belangenbehartiging en versterking van het economisch - en het vestigingsklimaat binnen het koopcentrum van de gemeente Hoorn. De OSH is daartoe aangesloten bij de Hoornse Ondernemers Federatie en het Lokaal Ondernemers Fonds. Omdat samenwerking de sleutel is van het succes vind er periodiek overleg plaats met het College van Burgemeester en wethouders. De wens is deze samenwerking uit te breiden naar de diverse fracties in de gemeenteraad van de Gemeente Hoorn.

Algemeen belang samenwerking Gemeente – Bedrijfsleven

Stad en Regio zijn gebaat bij het creëren van voldoende werkgelegenheid op alle niveaus. Werk en inkomen betekent een grote mate van onafhankelijkheid. Er ontstaan kansen en zekerheden voor de inwoners en in het bijzonder gezinnen met kinderen. Investerings in de economie van Stad en Regio kunnen dus bijdragen aan de sociale zekerheid van inwoners en de verbinding met de Hoornse samenleving. Om de gewenste doelen te bereiken zijn financiële middelen noodzakelijk maar is flankerend of ondersteunend beleid net zo belangrijk. Het hebben van meer of minder financiële ruimte om het raadprogramma uit te voeren wordt in belangrijke mate bepaald door de economische situatie. De middelen die de overheid wil uitgeven, moeten immers eerst ergens anders worden verdiend. Dat kan alleen maar met een gezond bedrijfsleven. Het is daarom van groot belang dat het gemeente bestuur de verdere ontwikkeling van het koopcentrum in de Hoornse binnenstad faciliteert en stimuleert. Met de in deze notitie omschreven speerpunten gericht op de toekomst van het economisch stadscentrum willen wij graag een bijdragen leveren aan de beleidsagenda voor het college en de gemeenteraad van Hoorn in de komende jaren.

1. Visie op het Koopcentrum Hoorn

Om het bezoek aan koopcentrum Hoorn te stimuleren moet op meerdere borden tegelijk worden geschaakt.

Maar de belangrijkste opgave op dit moment betreft de toenemende leegstand van winkels. Dit zorgt voor een slecht beeld en imago van de binnenstad. Veel Nederlandse binnensteden bevinden zich als gevolg van diverse trends (klimaat, maatschappij, demografische, economie en technologie) in een dynamisch en complex transitieproces. Deze transitie moet door samenwerkende en betrokken private en publieke stakeholders uit de binnenstad worden gemanaged. Het is de gezamenlijke opdracht van belanghebbende partijen om het stadscentrum veerkrachtig te maken en te houden. Sinds jaren richten gemeente en belangenvereniging OSH zich op de aankleding en evenementen in de binnenstad. Dit is anno 2020 echter onvoldoende. Binnensteden worden niet langer gezien als winkelcentrum, ze zijn het kloppend hart van de stad, ze worden behandeld als de grootste werkgever en ze vormen steeds meer een cruciale magneet voor de trek naar de stad. Het is daarom zaak in te spelen op de transities, welke met name wordt ingegeven door de maatschappelijke veranderingen en krimp in de retail. Hiervoor is een sterke publiek-private binnenstadsorganisatie nodig met voldoende budget, een activiteitenplan met een duidelijke focus en het lef afwijkende keuzes te maken. Ondersteunend bij het transitieproces kan worden gedacht aan een binnenstadsmanager die zich richt op het onderhouden van contacten met ondernemers, visie ontwikkelen en daar draagvlak voor creëren, het regisseren van betrokken partijen, het runnen van de organisaties, het plegen van acquisitie en deskundig zijn op voor de binnenstad belangrijke aspecten. Kortom een voor Hoorn noodzakelijke professionaliseringsslag. Op korte termijn betekend dit:

- de overtuiging dat “iets structureel veranderd is”
- vraaggericht denken, vanuit (potentiële) bezoeker/bewoner/ondernemer
- pogingen om publiek-private organisatiekracht breder opzetten
- organisatiekracht versterken door middel van de binnenstadsmanager
- geen m2 winkeloppervlak erbij
- kiezen voor compact, met perspectief voor de daar uit voortvloeiende transformatiegebieden
- transformatie van de binnenstad beschouwen als grote opgave met voldoende formatie en middelen
- inzetten van vastgoedinstrumenten (Bestemmingsplan en leegstandsverordening)
- het instellen van een vastgoed (transformatie) fonds
- binnenstad = Place to Be/Meet
- zorgen voor voldoende programmering in de binnenstad (evenementen, cultuur, horeca, publieksfuncties enz.)
- een goede promotie en citymarketing

De zorgen en signalen bij ondernemers zijn zodanig dat wij de gemeente dringend verzoeken regie te nemen in het geschetste transitieproces. Dit kan en mag niet worden verwacht van een aantal betrokken

goedwillende (OSH) ondernemers. Bovendien is de opgave breder en moeten ook andere stakeholders hierin verantwoordelijkheid nemen in het belang van de stad.

Speerpunt: De gemeente neemt het initiatief en de regie (projectmatige aanpak) om met de diverse stakeholders (vastgoedeigenaren, corporaties, investeerders, bewoners etc.) en het georganiseerde bedrijfsleven te komen tot een professionele aanpak voor de noodzakelijke transitie in de Hoornse binnenstad.

2. Het Koopcentrum en de Poort van Hoorn (OV knooppunten)

2A. bereikbaarheid en adequate infrastructuur

De infrastructuur in dit deel van Hoorn is niet aangepast aan een stad met circa 80.000 en een mogelijke groei naar 100.000 inwoners. Tevens heeft Hoorn een centrumfunctie voor een regio met circa 300.000 inwoners. Daarnaast streeft Hoorn met actieve marketing naar de groei van het aantal (toeristische) bezoekers. Het plangebied van de Poort van Hoorn maar ook het centrum met al zijn functies als woningen, winkels, horeca, kantoren, theater, haven, evenementen, stadsstrand etc. zal goed bereikbaar moeten zijn. In de plannen voor een goede verbinding van Hoorn met de randstad wordt gedacht aan meer en betere treinverbindingen. Dit past ook in het programma OV knooppunten van de provincie Noord Holland. De huidige spoorwegovergang is, blijft en wordt hierbij een nog grotere belemmering voor de verder groei en ontwikkeling van centrumgemeente Hoorn. Deze slechte bereikbaarheid in relatie tot de groei van het internet winkelen heeft nu al geleid tot een omzetsdaling bij ondernemers in het stadscentrum van ruim 55 miljoen euro in de afgelopen 6 a 7 jaar. Het gevolg is een toenemende leegstand en verpaupering van het winkelbestand waardoor het stadscentrum van Hoorn de boot gaat missen. Er is derhalve sprake van urgentie. Het tunnel tracé dient planologisch, ruimtelijk en fysiek te worden opgenomen in het (bestemmings-) plan voor de Poort van Hoorn. Zeker nu de vraag naar woningbouw vanuit de eigen behoefte maar ook de metropool regio toeneemt dient de aanleg van een tunnel (weer) hoge prioriteit te krijgen.

Speerpunt: het tunnelplan uit de Poort van Hoorn moet planologisch, ruimtelijk en fysiek worden opgenomen in de planuitwerking van het gebied om op "redelijke" termijn het stadscentrum bereikbaar te maken en te houden voor alle functies en het bestemmingsverkeer zodat het de economie van de stad niet (verder) frustreert. Dit blijkt actueler en urgenter dan ooit. Het uitblijven van concrete besluiten op dit punt maakt dat Hoorn zijn functie als koopcentrum voor stad en regio dreigt te verliezen.

2.B planning Woningbouw

Met het programma OV knooppunten stimuleert de Provincie NH betere benutting van de bebouwde omgeving en het vervoersnetwerk. De provincie wil de knooppuntontwikkeling stimuleren. Het doel is korte reistijden, groen en voorzieningen dichtbij, snelle routes naar stations, minder uitstoot en behoudt van waardevolle cultuurlandschappen. De provincie stelde in 2014 reeds vast dat woningbouw vooral gerealiseerd moeten worden binnen bestaand gebouwd gebied en binnen 1200 meter rondom een treinstation. Voorts wil de provincie dat minimaal 50% van de nieuwe woningen daar wordt gebouwd en dat bestaande plannen daar voorrang krijgen. Op basis van deze uitgangspunten van beleid liggen er voor Hoorn geweldige kansen om de Poort van Hoorn tot ontwikkeling te brengen. Bij de uitvoering is de gemeente echter geheel afhankelijk van private partijen en grondeigenaren.

Het is derhalve belangrijk om met een totaalplan beleggers, investeerders en ontwikkelaars te interesseren voor de ontwikkeling van woningbouw op de locaties Vale Hen, Pelmolenpad en het Stationsgebied. Met de woningbouwontwikkeling rond de poort van Hoorn is het mogelijk de gemeentelijke investeringen in het plangebied (gedeeltelijk) terug te verdienen. Belangrijk punt is tevens dat met een hoogwaardige, stedenbouwkundige en architectonische invulling van de gebieden de ontwikkeling van het stadscentrum van Hoorn kan worden afgerond. De Poort van Hoorn als nieuwe entree van de binnenstad verdient de nodige kwaliteit en zet Hoorn zeker op de kaart. Maar prioriteit blijft dat éérs de bereikbaarheid wordt gegarandeerd, zoals hierboven weergegeven.

Speerpunt: De realisatie van de infrastructuur is een belangrijke randvoorwaarde om het gebied te ontwikkelen. In aansluiting aan de uitvoering van deze infrastructuur rond de (binnen)stad moeten de woningbouwprogramma's uit de De Poort van Hoorn met voorrang worden uitgevoerd.

Als er op korte termijn geen duidelijkheid ontstaat over het juridisch kader inclusief de infrastructuur zullen de ontwikkelaars, investeerders en bouwer niet of minder geïnteresseerd zijn op te bouwen op deze locaties in Hoorn.

2.C parkeerbeleid en parkeerbalans

Als gevolg van de diverse planontwikkelingen verdwijnen er naar schatting 1500 parkeerplaatsen op Kerkplein, Veemarkt, Noorderveemarkt, Vale Hen, Pelmolenpad. Daarnaast worden er bij de Poort van

Hoorn functies toegevoegd zoals wonen en eventueel een AH supermarkt. Ook zullen er voldoende parkeerplaatsen moeten worden toegerekend aan de P en R functie, zeker als het treingebruik wordt gestimuleerd. De parkeerproblematiek mag niet worden onderschat. Deze ontwikkelingen moeten beoordeeld worden in relatie tot de geplande bouw van een parkeergarage met 1050 tot 1250 plaatsen. Er moet een inzichtelijke reële parkeerbalans komen voor zowel de korte als de lange termijn om te beoordelen of de parkeercapaciteit voldoet aan de vraag binnen het totale plangebied inclusief het centrum. Zolang er geen duidelijkheid bestaat zullen de ondernemers in de binnenstad niet mee werken aan het opheffen of verwijderen van de bestaande parkeercapaciteit.

Speerpunt: er moet een inzichtelijke reële parkeerbalans komen voor het hele centrumgebied en de Poort van Hoorn voor zowel de korte als de lange termijn. Op basis van deze parkeerbalans moeten voldoende (nieuwe) parkeerplaatsen worden gerealiseerd vóórdat er parkeerplaatsen kunnen worden opgeheven in de binnenstad. Hoewel er inmiddels veel is gesproken en besloten is er concreet nog geen vooruitgang geboekt. Zaken als bereikbaarheid en parkeren blijven onzeker en er is grote ongerustheid bij ondernemers in de binnenstad over de toekomst van hun winkels en het koopcentrum als geheel.

3. Stimulering economie Hoorn (Lokaal Ondernemers Fonds)

De stimulering van de economie in Hoorn vind op dit moment plaats door middel van de inkomsten uit reclamebelasting. Deze vorm van belasting wordt nog steeds door een deel van de ondernemers als onrechtvaardig ervaren. Maar het was rond het ontstaan medio 2008 het beste instrument om gelden te genereren van ondernemers voor ondernemers. In de afgelopen jaren is jaarlijks globaal 800.000 euro aan belastinginkomsten ontvangen en zijn veel goede zaken tot stand gekomen zoals de revitalisering van kantoorlocaties en bedrijfsterreinen, verhoging veiligheid d.m.v. camerabewaking maar ook het organiseren van evenementen, de hanging baskets, de sinterklaas intocht maar bijvoorbeeld ook de aanschaf van de nieuwe wintersfeerverlichting in de binnenstad. Een nadrukkelijke wens is om ook in het centrum van Hoorn een vorm van binnenstads management in te voeren. Ondernemend Hoorn wil deze stimuleringsactiviteiten graag voortzetten maar benadrukt de noodzaak om te komen tot een ander systeem van belastingheffing. Uitgangspunt hierbij dient te zijn dat de opbrengst meer gelijkmatigheid vertoont over de loop van jaren. Bovendien is het reëel dat ook vastgoedeigenaren gaan bijdragen, want zij hebben ook baat bij de investeringen die vanuit het Lokaal Ondernemers Fonds worden gedaan.

Speerpunt: het Lokaal Ondernemers Fonds is ter stimulering van de economie onontbeerlijk en moet blijven, onder handhaving van het motto “geld van ondernemers voor ondernemers, maar er moet een andere en meer rechtvaardige grondslag voor de belastingheffing komen met minder kosten van inning. De actualiteit is nu dat de huidige overeenkomst eindigt in 2020 en er is nog geen zicht op het nieuwe systeem .

4. Hoorn Marketing

De stichting Hoorn Marketing is juni 2017 opgericht met als doel de bekendheid van Hoorn te vergroten en meer bezoekers te trekken naar de stad. De organisatie heeft als taak diverse partijen en inwoners van Hoorn te binden en te verbinden aan Hoorn Marketing en verkrijgt hiervoor de benodigde middelen. Een substantiële bijdrage van de gemeente is echter noodzakelijk. Voor 2017 heeft de gemeente in eerste instantie 100.000 euro beschikbaar gesteld. Dit was zeker nodig als startkapitaal. Om echter goed uitvoering te geven aan Hoorn Marketing heeft de gemeente het bedrag verhoogd naar 200.000 euro Vanuit de ondernemers vereniging OSH is jaarlijks een bedrag van 50.000 euro beschikbaar gesteld. Eind 2019 heeft het bestuur van de stichting de opdracht teruggegeven aan de initiatiefnemers en wordt op dit moment gesproken over de evaluatie en een eventuele vervolgfase van de marketing organisatie in Hoorn. In de loop van 2020 zal hierover duidelijkheid ontstaan en welke investeringen noodzakelijk zijn. Uitgangspunt blijft dat Hoorn als (toeristische) centrum stad een marketing organisatie verdient en nodig heeft.

Speerpunt: de gemeente zal samen met het interim bestuur de mogelijkheden onderzoeken voor een eventuele vervolgfase voor Hoorn Marketing in 2021. Het interim bestuur zal er voor zorg dragen dat een aantal doorlopende werkzaamheden, zij het (mede als gevolg van de crisis) op beperkte schaal, worden voortgezet in 2020